

Inspired by Temple Emanuel 2017 Tiylul – On the Way to the City
1947 – 1967

Our Convoy – Nathan Yonathan

Johnny – Haim Guri

The Trailblazers Words – Nathan Alterman

Bab El Wad – Haim Guri

The Harel Battle - Bob Gibson – translated by Haim Cheffer

The Land of Har'el – Haim Cheffer.

"היה ברור מכל כי המערכה על ירושלים לא תוכרע בעיר העתיקה, אף לא בקטמון
ובשייח' ג'ראח, כי אם באותו פס אספלט צר המחבר את ירושלים עם תל אביב. הכביש
הוא עורק החיים של העיר ובלעדיו לא הייתה תקווה להחזיק מעמד" עמוס איילון

It became clear that the battle of Jerusalem will not be decided in the Old City, not even in Katamon of Sheik Garach, but rather on that narrow asphalt stripe connecting Jerusalem to Tel Aviv. The road is the life artery of the city, without it there was no hope to hold on.

Our Convoy

Nathan Yonathan

The song sets out on its way again
Our days walk crying once more
Where to, convoy?
Sing please, it is so sad on the roads

Again you are carrying bread and water
Backpacks and the sorrows of the plains
You turn your eye to the sky again
Trying to find a road among the stars

Darkness; just the sound of arms
Somewhere the road is blocked
You my convoy are open eyed
Only the bullet of death is blind.

שיירה שלנו

נתן יונתן

שוב יוצא הנזמר אל הדרך
שוב הולכים ימינו ובוכים
שיירה, אל אנה את עוברת?
שירי נא! עצוב על הדרכים.

שוב נושאת את פת-קבר ומים
תרמילים, תוגה של מרחבים.
שוב תולה את עין בשמים
ומשעול בנתיב הכוכבים.

עלטה; רק קול רנת-הנשק
אי בזה הדרך חסומה.
את, שירתי, גלוית-עינים
רק בדור-המנות הוא סומא!

Johnny Haim Guri

In memory of Gideon (Johnny) of Kiryat Anavim

We saw your face tonight again, Jonny our friend,
The fog had passed with the mountain winds, stars were shining in our faces.
The trail climbed up to the night covered ridge.
On the road to the city celebration lights are shining, our friend – Johnny
We remembered your name, we thought: he is not among us
The memory of the fallen is cruel, second to none.

=====

We are now passing these hills
Upright and smiling, the fear is far away from your home.
The rains will come, Etrog like rock flowers will grow
Girls, dressed with blue shawls, flower garlands on their heads
And spring will come, your land's spring is beautiful
.The nights will see many lights, the voice of crowds and festival songs

חיים גורי

ג'וּרִי

(לזכר גדעון (ג'ורני) איש קריית ענבים
שנפל בקרב על הקסטל .)

הלילה טוב ראינו את פניה , חברנו ג'וני ,
הערפל עבר עם רוח ההרים וסוככים זרחו אל סוג פנינו
השביל עלה אל קו הרכס הלילי .
בדרך אל העיר הבהוב אורות של חג , רענו ג'וני .
הזכרנו את שמה , תשכנו הוא אינו בינינו ,
אכזר ואל-שני זכרם של הנופלים . . .

עכשיו עוברים אנחנו בהרים האלה
זקופי קומה ושוחקים , הפחד התרחק סגוף ביתה .
הנה יבואו הגשמים ויעלו פרחי הסלע התרוגים .
הנערות תצאנה עטורות זרים במספחות של תכלת ,
והאביב יבוא , יפה הוא אביבה של אדמתה ,
והלילות יראו אורות רבים , וקול הסון , וזמר חוגגים .

The Trailblazers' Words

Nathan Alterman

Logic ruled: "In Vain"
Fear had said: "we are doomed"
The old accounting of wars
Spat disdainfully in our faces
British steel and Arab fire
Yelled: "On your knees"
And we had just a score of rifles...
But we broke through the road

From the eastern border Amon poured in,
Egypt from the South had risen,
From North and West with roaring voices
They closed on us the hunting circle
Our feet they had saddled, Lord!
On our bellies we crawled up the mountain,
A fallen brother on our back...
But we had passed the road.

Crows and vultures high above
Have seen the birth of a nation
As Hebrew regiments
Ravaged ceaselessly.
Just as at the end of a deep ploughing day
They lay now under earth and flowers
They cannot hear no song nor laughter
Since they have broken through the road

To you the people upstanding and alive
They were betrothed with no praise nor crowns
To you the people they have gifted
These forty kilometres (25 miles)
These forty parasangs
Drenched in blood and toil
Grey and rocky...
But as of now the road is open

דבר מבקיעי הדרך

נתן אלטרמן

ההיגיון גזר: לשווא!
הפחד סח: נחתם דיננו!
חשבון המלחמות השב
ירק בבוז אל מול פנינו.
פלדה אנגלית ואש-ערבים
צווחו: אתכם נכריע ברך-!"
ולנו רק מנין רובים...
אבל עברנו את הדרך!

מגבול מזרח שטפה עמון
מגבול דרום עלתה מצרים.
צפון וים בקול- המון
סגרו את מעגל הצייד
כסד נתנו רגלינו, אל,
עלי גחון זחלנו הרה,
ועל גבנו אח נופל...
אבל עברנו את הדרך.

עורב ועיט על גבהים
ראה ראו לדת ממלכת
עת הגדודים העבריים
טרפו ולא עמדו מלכת.
כבתום עמל חריש עמוק
נמים הם תחת תל ופרח.
לא ישיגם קול שיר ושחוק
שכן עברו הם את הדרך.

לך, העם הקם וחי
נישאו הם לא הלל וכתר
לך העם הם נתנו שי
את ארבעים הקילומטר...
את ארבעים הפרסאות
העקובות מקרב- ופרך
האפורות ומסולעות...
ומעתה פתוחה הדרך

Bab El Wad
Haim Guri

Here I am passing, standing by the stone.
An asphalt road, rocks and ridges.
Day goes down slowly, sea-wind blows
Light of a first star, over Beit Machsir.
Chorus: Bab-el-Wad

Do remember our names forever,
Convoys broke through, on the way to the City.
Our dead lay on the road edges.
The iron skeleton is silent like my comrade.

Here pitch and lead fumed under the sun,
Here nights passed with fire and knives.
Here sorrow and glory live together
With a burnt armored car and the name of an unknown.
Chorus: Bab-el-Wad . . .

And I am walking by, passing here silently,
And I remember them, one by one.
Here we fought together on cliffs and boulders
Here we were one family.
Chorus: Bab-el-Wad . . .

A spring day will come, the cyclamens will bloom,
Red of anemone on the mountain and on the slope.
He, who will go on the road we went,
He will not forget us, Bab-el-Wad.

מילים: חיים גורי
לחן: שמואל פרשקו

פה אני עובר. נצב ליד האבן,
כביש אספלט שחר, סלעים ורכסים.
ערב אט יורד, רוח ים נושבת
אור כוכב ראשון מעבר בית-מחסיר.

באב אל וואד,
לנצח זכר נא את שמותינו.
שירות פרצו בדרך אל העיר.
בצדי הדרך מיטלים מתינו.
שליד הברזל שותק, כמו רעי.

פה רתחו בשמש זפת ועופרת,
פה עברו לילות באש וסכינים.
פה שוכנים ביחד עצב ותפארת,
משרנו חרוף ושם של אלמונים.

באב אל וואד...

ואני הולך, עובר כאן חרש חרש
ואני זוכר אותם אחד אחד.
כאן לחמנו יחד על צוקים וטורש
כאן היינו יחד משפחה אחת.

באב אל וואד...

יום אביב יבוא ורקפות תפרחנה,
אדם פלגית בחר ובמורד.
זה אשר ילך בדרך שהלכנו
אל ישפח אותנו, אותנו באב אל וואד.

באב אל וואד...

Har Adar – Harel 1947 -1967

קרב הראל

THE HAREL BATTLE

Boom bo, bo boom, boom, boom
The whole universe is dark,
The hill is obscured, the road is black,
The city is starving under siege--
There's no bread, there's nothing, nothing.

Boom bo, bo boom, boom, boom
We will not sleep tonight.
We'll cross the road silently
With forty bullets for each man--
Save me, merciful God.

Open your shutters slowly,
Because we're passing by your house:
All those who almost, almost,
Almost, are not returning.

Boom bo, bo boom, boom, boom
Our hearts are already sealed--
Thirty on Nebi Samuel,
Seventeen on the Castel,
The convoy of Nebi Daniel,
We shall yet rise

The night of darkness is above
Hiding a knife inside
If we return again from this night,
We'll have aged twenty years.

You will yet see, you will yet see
The open road!
You will yet see, you will yet see
The open road!

Who goes there? It's the wind:
The enemy hides between the shrubs.
Our ruptured glance
Still remembers (our) brothers' graves

מילים: בובי גיבסון, של סילברסטיין ואירווינג גורדון
לחן: בובי גיבסון, בוב קמפ ואירווינג גורדון
תרגום: חיים חפר

בום בו, בו בום, בום, בום, בום
מחשיך כל היקום
ההר אפל הרחוב שחור
העיר גוועת במצור
אין לחם אין, אין כלום .

בום בו, בו בום, בום, בום, בום
הלילה לא ננום
נחצה בשקט את הכביש
עם ארבעים כדור לאיש
שמרני אל רחום .

פתחי את התריסים לאט
כי מול ביתך עוברים
כל אלה שכמעט, כמעט
כמעט ולא חוזרים .

בום בו, בו בום, בום, בום, בום
ליבנו כבר אטום
שלושים בבני סמואל
שבעה עשר על הקסטל
שיירת נבי דניאל
אך אנו עוד נקום .

ליל החושך פה למעלה
בחובו טומן סכין
אם נחזור עוד מן הלילה
בעשרים שנה נזקין .

אך עוד תראי, את עוד תראי
את הדרך הפתוחה
עוד תראי, עוד תראי
את הדרך הפתוחה .

מי זה נע שם? זה הרוח,
האורב בין השיחים
מבטנו הקרוע
עוד זוכר קברי אחים .

You will yet see, You will yet see
The open road!
You'll see again, you'll see again,
The open road!

Your beloved went to the battle,
Your beloved out to the battle,
But where is he now?
From the road, he hasn't returned.

From the road, he hasn't returned,
The dust covers his eyes.
His comrades dug his grave,
Because he didn't live until morning.

If we return, girl,
if we return, girl,
if we come back,
Put your black dress on.

Put your black dress on,
In memory of the whole Chavura
Since only ten of us will live
Of the whole company by morning.

Boom bo, bo boom, boom, boom
Our hearts are already sealed
Thirty on Nebi Samuel,
Seventeen on the Kastel,
The convoy of Nebi Daniel...red-headed Moshe, Michael,
Menachem, Tsvikah, and Samuel,
And Moti, Gad, and Betsalel--
We shall yet rise.

אך עוד תראי, עוד תראי
את הדרך הפתוחה
עוד תראי, עוד תראי
את הדרך הפתוחה .

אהובך יצא לקרב
אהובך יצא לקרב
אבל איפה הוא עכשיו
מן הדרך הוא לא שב .

מן הדרך הוא לא שב
העפר כיסה עיניו
את קברו חפרו רעיו
כי הוא לא חי עד הבוקר .

אם נשוב עוד נערה
אם נשוב עוד נערה
אם נשוב בחזרה
תלבשי שמלה שחורה .

תלבשי שמלה שחורה
לזכר כל החבורה
כי נותרנו עשרה
מן הפלוגה עד הבוקר .

בום בו, בו בום, בום, בום
ליבנו כבר אטום
שלושים בנבי סמואל
שבעה עשר על הקסטל
שיירת נבי דניאל
הג'ינג'י מוישה מיכאל
מנחם צביקה ושמואל
ומוטי גד ובצלאל
אך אנו עוד נקום .

The Land of Harel

Haim Cheffer

Here, I stand on this mountain'
And I am Yitzhak and I am Abraham
My eyes gaze at the river valley
And return to the seashore
I am standing on this mountain
And I am David and Johnathan
And my eyes wander in Shomron vineyards,
They return to look for mount Moriah among the
towers.
I lower my eyes
And go to Kiryat Anavim, to the valley of the dead
And I see the so many who fell, of the army of the
few.
There is Yaakov Levi, fifteen, resting under a
stone.
And next to him some who just made Aliya in
תש"ח and fell in תש"ח
Yerushalayim, Harel surrounds you, say my
friends who remained on the mountain.
And they are going from house to street and from
tree to a village.
They are still riding the armoured Furmans
through Bab El Wad to the Castel up high.
Some will reach the upper pumps and some will
never make it.
Some will make it to the hair splitting battle on the
rooftop of the Katamon monastery.
Forteen will break into the old city from mount
Zion through Zion Gate.
One will tell: I saw at dawn, when the fog was
lifting, my friends climbing the mountain on their
way to Nebi Samuel. The fire surrounds them
suddenly, as the morning turned into day;
Thirty; one by one, one by one – and the mountain
turned red.
One says, I have seen Shuafat and Ramat Rachel
and mount Scopus. The summer of תש"ח burning
among two winters.
Between Hulda and Masrek, between El Hawa and
Sheik Garach. Until I arrived to Raffah to the
battle that went on and on, until the very last hours
in the calendar of תש"ח.
Until the moment of victory with white shirts at
the parade.

ארץ הראל

חיים חפר

כאן על ההר הזה אני עומד
ואני יצחק ואני אברהם
ועיני צופות אל בקעת הנהר
ושבות אל שפלת הים [...] ".
"כאן על ההר הזה אני עומד
ואני דוד ויהונתן ודם חללים
ועיני תועות בין כרמי השומרון
וחזרות לחפש את הר המוריה בין המגדלים [...]".
"ואני משפיל את עיני
והולך לקריית ענבים אל עמק המתים
ורואה את הרבים כל כך שנפלו בצבא המעטים [...]".
"ושם אחד יעקב לוי בן חמש-עשרה, תחת אבן נח
ולידו אחדים שעלו ארצה בתש"ח ונפלו בתש"ח.
ירושלים – "הראל" סביב לך - אומרים [...].
רעיי אשר נותרו על ההר."
והם הולכים מבית אל רחוב ומעץ אל כפר
והם נוסעים עדיין במשורייני הפורמנים
דרך באב אל ואד אל הקסטל הרם
אחדים יגיעו אל המשאבות העליונות
ואחדים לא יגיעו לעולם.
אחדים יגיעו אל קרב חוט השערה
על גג מנזר קטמון
וארבעה עשרה יפרצו אל העיר העתיקה
מהר ציון דרך שער ציון
ואחד יספר ראיתי לעת שחר בהימוג הערפל
ורעי עולים דרך ההר בואכה נבי סמואל
והאש סובבת אותם פתע והבוקר הופל ליום
ושלושים ואחד - אחד אחד-אחד וההר הופך אדום
ואחד אומר אני ראיתי את שועפאת
ואת רמת רחל ואת הר הצופים
ואת הקייץ של תש"ח נשרף בין שני חורפים.
בין חולדה והמסדרק
בין דיר אל האווה ושיה ג'ראח
עד באתי אל אדמות רפיח ואל הקרב הנמשך ונמשך.
עד השעות האחרונות בלוח שנת תש"ח
עד רגע הניצחון והחולצות הלבנות במסדר

And here we are, looking at the Land of Harel
From the top of Radar Hill
Here we are only four hundred eighteen short.
One will say Harel Land is in Um Shachan in 1956
There, near Abu Ageila in the fire trap.
Another will say, here is the land of Harel in the
tanks breaking through to the Radar again and Nebi
Samuel once more collecting the taxes of תש"ח in
Beit Hanina and the Mivtar Hill.
They are conquering Ramallah and Tel el Ful, and
the mountain top.
Climbing again to mount Scopus and descending to
Jericho and Beit Haarava.
They are coming back here with hope, and pain and
pride. The twenty years old with the grey haired
ones.
The Land of Harel at their feet great and vast.
And one will say; I have seen the Land of Harel
even in that foreign land. In the southern command
and the bitter lake during a bitter hour. I have seen it
in the melting sand and the burning soil. I saw it at
Gabel Genifa and in the endlessly vast plains.
I have seen it at Adabia in the Gulf of Suez.
And I have seen it coming back here, always
coming back here.
Like a dove to its nest like the sword to its sheath.

והנה אנחנו כאן מביטים אל ארץ הראל
מעל גבעת הרדאר.
והנה אנחנו כאן מלבד ארבע מאות ושמונה עשר.
ואחד יאמר ארץ. הראל היא באום שחן ב חמישים ושש
שם ליד אבו עגילה במלכות האש
ואחד יאמר הנה ארץ הראל בטנקים הפורצים
ושוב אל הרדאר ושוב אל נבי סמואל
גובים את מס המלחמה של תש"ח בבית חנינא
וגבעת המבחר.
וכובשים את רמאללה ותל אל פול וגב ההר
ועולים שוב אל הר הצופים ויורדים אל יריחו ובית הערבה
וחוזרים לכאן עם התקווה עם האבל ועם הגאווה
נערים בני עשרים וראשי שיבה
וארץ הראל לרגליהם גדולה ורחבה
ואחר יאמר אני ראיתי את ארץ הראל גם בארץ ההיא הזרה.
בגזרה הדרומית באגם המר בשעה המרה
ראיתי אותה בחול הניתך ובאדמה הבווערה
ראיתי אותה בג'אבל ג'ניפה ובמישורים הרחבים אין קץ
וראיתי אותה בעדכיה סוגרת על מפרץ סואץ
וראיתי אותה חוזרת לכאן, תמיד חוזרת לכאן
כחזור היונה אל קינה וכשוב החרב אל הנדן.
וכאן על ההר הזה אני עומד וכל המלחמות בתוך עיני
וירושלים – הראל סביב לך חוזרים ואומרים רעי.